

ETIČKI KODEKS

Saveza društava
multiple skleroze Hrvatske

SADRŽAJ

UVOD	03
TEMELJNA NAČELA	04
NEPRIHVATLJIVA PONAŠANJA	05
ETIČKA PRAVILA U RADU	06
NEPRIHVATLJIVE PRAKSE	06
TRANSPARENTNOST I POVJERLJIVOST	07
ODGOVORNOST ČLANICA PREMA SAVEZU	08
TIJELO ZADUŽENO ZA PROVEDBU ETIČKOG KODEKSA	08

1. Uvod

Savez društava multiple skleroze Hrvatske (u daljnjem tekstu: Savez) je savez društava koji u svom članstvu ima županijske organizacije i organizaciju u Gradu Zagrebu koje okupljaju osobe s multiplom sklerozom, a koje Savez predstavlja u promicanju unapređenja liječenja, istraživanja, rehabilitacije i zaštite osoba oboljelih od multiple skleroze u Hrvatskoj i svijetu.

Etički kodeks Saveza predstavlja minimalni zajednički sustav vrijednosti koji članice Saveza i zaposlenici uvažavaju u svom djelovanju. Etički kodeks namijenjen je osvještavanju i pružanju smjernica za ponašanje radnika i ostalih suradnika Saveza. Ovaj Etički kodeks obavezan je i primjenjuje se na sve djelatnike Saveza, na sve vanjske suradnike Saveza, na sve predstavnike tijela upravljanja Saveza kao i na sve osobe koje imaju neki drugi službeni ili poslovni odnos sa Savezom.

Kodeks je podložan stalnim promjenama, kako kroz praksu rada Saveza, tako i usklađivanjem sa standardima civilnog društva i ukupnim dostignućima na području zaštite ljudskih prava, osobito prava osoba s invaliditetom. Kodeks prema potrebi revidira, mijenja i dopunjava Predsjedništvo Saveza.

Članstvo u Savezu obavezuje članice da kontinuirano razvijaju svijest o etičkim pitanjima, štite i promiču ugled Saveza te da se pridržavaju načela i odrednica ovog Kodeksa.

VIZIJA SAVEZA

Hrvatska bez prepreka za dobar život osoba s MS-om.

MISIJA SAVEZA

Pružamo ruku svima čiji život dotiče MS na svakom koraku njihovog životnog putovanja kroz brigu, podršku, zagovaranje i edukaciju.

VRIJEDNOSTI

SVE ŠTO RADIMO, RADIMO ZBOG OSOBA S MS-om

- ODLUČNOST – ne postoje prepreke koje će nas zaustaviti
- EMPATIJA – mi razumijemo
- POUZDANOST – uvijek smo tu

2. Temeljna načela

Načelo ostvarivanja individualnih prava i sloboda osoba s invaliditetom

Savez i članice svakom svom pojedinom članu moraju osigurati uživanje svih ljudskih prava kao i prava osoba s invaliditetom, te poštivanje prava zajamčenih Ustavom i zakonima Republike Hrvatske i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom.

Načelo autonomije stvaralačkog, afirmativnog rada i razvoja osobnih potencijala

Savez i članice dužni su svoje odnose graditi na principima poštenja, iskrenosti i nepristranog ponašanja i prihvaćanja kriterija izvrsnosti u svim domenama, radi ostvarivanja zajedničkoga dobra zajednice u cjelini. Savez i članice imaju pravo autonomno djelovati u granicama svoga Statuta i u skladu s ciljevima Saveza. Međusobni odnosi Saveza i članica, kao i članica između sebe, temelje se na uzajamnom poštivanju, povjerenju, suradnji, pristojnosti i strpljenju.

Načelo jednakosti i pravednosti

Savez i članice trebaju se ponašati u skladu s načelom jednakosti i pravednosti na način koji isključuje svaki oblik diskriminacije, zlostavljanja, uznemirivanja ili iskorištavanja. Savez i članice dužni su osigurati uvjete za ostvarivanje načela tolerancije, međusobnog poštovanja, jednakosti i pravednosti.

Pravo na slobodu odabira načina ostvarivanja društva jednakih mogućnosti

Savez i članice podupiru i potiču slobodu mišljenja i izražavanja kao temeljnu vrijednost u pokretu osoba s invaliditetom, ali i svim ostalim segmentima društva. Savez i članice u svom radu trebaju biti vođeni idejom slobode stvaralaštva, izvršavanja tradicionalne uloge ispitivanja i kritiziranja društvenih vrijednosti i struktura, kao i stjecanja i distribucije znanja.

Načelo solidarnosti, tolerancije i profesionalnosti

Savez i članice trebaju održavati i poticati suradnju u međusobnim odnosima, osobito u uspostavljanju dijaloga s predstavnicima struktura vlasti, nastojati na učinkovitoj i racionalnoj uporabi odobrenih i raspoloživih resursa, težeći povećanju dobrobiti osoba s invaliditetom. Od članica se očekuje djelovanje u duhu ostvarivanja zajedničkih ciljeva te sudjelovanja u zajedničkim programskim aktivnostima. Od članica se očekuje da odgovorno, savjesno, profesionalno i etički besprijekorno ispunjavaju sve svoje obaveze prema osobama s invaliditetom u postupcima ostvarivanja programskih zadataka i općih smjernica Saveza. U svojem djelovanju članice i Savez slijede načela objektivnosti, nepristranosti, razboritosti, korektnosti, dijaloga i tolerancije

Načelo poštovanja zakona i pravnih postupaka

Od Saveza i članica očekuje se poštivanje svih pravnih propisa i postupaka koji se tiču njihovih obveza kao članova društvene zajednice. U svim postupcima koji se odnose na ostvarivanje načela i pravila iz Statuta i Etičkog kodeksa ili su u vezi s njima, svim sudionicima treba osigurati mogućnost sudjelovanja u postupku, pravo da se izjasne o relevantnim navodima i iznesu svoje argumente, te ravnopravan položaj u postupku u odnosu prema drugim sudionicima koji se nalaze u istom ili usporedivom položaju. Savez i članice dužni su sporna pitanja najprije rješavati unutar sredine u kojoj je do povrede došlo ili kod nadležnih tijela Saveza, u skladu s odredbama Statuta i Etičkog kodeksa Saveza. Obraćanje tijelima izvan Saveza treba se ograničiti samo na slučajeve u kojima je to primjereno i nužno.

3. Neprihvatljiva ponašanja

Diskriminacija

U skladu s načelima Etičkog kodeksa, nedopustiv je svaki oblik izravne i neizravne diskriminacije temeljen na religiji, etničkoj i nacionalnoj pripadnosti, rasi, spolu, spolnoj orijentaciji, životnome stilu, imovinskom stanju, podrijetlu, obiteljskom i bračnom statusu, trudnoći, obiteljskim obvezama, godinama, invaliditetu, tjelesnom izgledu, političkom opredjeljenju i zdravstvenom stanju. Isključivi kriteriji vrednovanja i napredovanja smiju biti stručnost, sposobnost i zasluge te osposobljenost i rezultati u obavljanju određene vrste djelatnosti, poslova i zadataka.

Uznemiravanje

Uznemiravanjem se smatra svako neprimjereno ponašanje prema drugoj osobi, kojem je cilj ili koje stvarno znači povredu osobnog dostojanstva, koje ometa njezino obavljanje radnih zadataka ili smanjuje kvalitetu njezina života. Uznemiravanjem se osobito smatra svaki čin, pojedinačan ili ponavljan, verbalni, neverbalni ili fizički, koji stvara ili pridonosi stvaranju neugodnih i neprijateljskih radnih okolnosti i socijalnih kontakata, ili koji drugu osobu zastrašuje, vrijeđa ili ponižava. Zabranjena je svaka vrsta uznemiravanja između članova Saveza i članica. Uobičajena komunikacija, dobronamjerne šale i kritika kao i odnosi spolne i druge intimne naravi između članova saveza i članica, koji počivaju na pristanku i uzajamnom poštovanju smatraju se područjem privatnosti, te nisu sami po sebi kršenje Etičkog kodeksa.

Predrasude

Zabranjeni su izrazi omalovažavanja i vrednovanja pojedinih oblika invaliditeta u odnosu na druge oblike invaliditeta u procesu ostvarivanja prava osoba s invaliditetom. Svi članovi Saveza i članica trebaju biti objektivni i ne smiju dopustiti da predrasude bilo koje vrste utječu na njihovu objektivnost u stvaralačkim, administrativnim, poslovnim, upravljačkim i društvenim djelatnostima.

4. Etička pravila u radu

Tijela upravljanja, zaposlenici, volonteri i ostale osobe koje su uključene u rad Saveza i članica imaju sljedeće dužnosti:

- Pridonosi podizanju općeg znanja, profesionalne kompetencije i integriteta, vezano uz osobe s invaliditetom
- Osigurati točnost, preciznost, reprezentativnost sadržaja rezultata svog rada
- Nastojati da članice i članovi što djelotvornije postignu ciljeve pravodobnim informiranjem
- Obrađivati sve teme na otvoren, pošten i pozitivan način, osobito teme koje članovi iz bilo kojeg razloga mogu smatrati osobito složenima
- Osigurati transparentnost i javnost rezultata rada kao i objektivnost u izvještavanju i informiranju
- Poštovati programske ciljeve, strategije i standarde pokreta osoba s invaliditetom
- Odnositi se prema osobama s invaliditetom na brižan i uljudan način, poštujući dostojanstvo i vrijednost svake osobe
- Poboljšati komunikaciju i međuljudske odnose
- Kontinuirano se educirati i usavršavati kompetencije i znanja
- U svakodnevnim kontaktima s osobama s invaliditetom i pružanju usluga, poštivati pravo na privatnost, štiti povjerljivost svih informacija dobivenih u obavljanju profesionalnih usluga, osim u slučajevima kada je otkrivanjem potrebno spriječiti ozbiljnu, predvidljivu i neposrednu štetu za osobu kojoj se usluga pruža ili kada je zakonima ili propisima predviđeno objavljivanje bez pristanka te osobe

5. Neprihvatljive prakse

Neprihvatljivim se smatraju:

- Postupci koji su u suprotnosti sa statutarnim pravilima Saveza i članica, a odnose se na smjenjivanje legalno izabranih tijela Saveza
- Uskraćivanje potpore Saveza i članica održavanju manifestacija neodgovornim neodazivanjem na poziv za sudjelovanje
- Omalovažavanje napora sudionika Saveza i članica u ostvarivanju prava i zaštite interesa osoba s invaliditetom
- Učestale pojave nepravilnosti nastale radi nepoznavanja pravila protokola u predstavljanju uzvanika, i drugi nedostaci u obilježavanju manifestacija
- Potpisivanje službenih dokumenata bez prethodnog upoznavanja sa sadržajem i pribavljenog dopuštenja od strane zakonskih predstavnika članice Saveza
- Iznašanje neistina u javnosti kojima se nanosi nesaglediva šteta pokretu osoba s invaliditetom
- Nepoštivanja legalno izabranih institucija i osoba u Savezu i članicama

Izmišljanje rezultata

Neprihvatljivo je izmišljanje rezultata rada Saveza i članica, poglavito o rezultatima projekata i programa, kao i netočno informiranje sudionika o njihovim ciljevima, prirodi i sadržaju. Smatra se da je izmišljanje svako namjerno predstavljanje, širenje i objavljivanje navodnih rezultata rada unatoč saznanju da određeni rad i djelovanje na koje se poziva u stvarnosti nije bilo provedeno ili nije bilo provedeno na opisani način.

Krivotvorenje

U radu Saveza i članica neprihvatljivo je svako krivotvorenje. Nije dozvoljeno neovlašteno korištenje povlastica namijenjenih osobama s invaliditetom ili uporaba krivotvorenih ili zastarjelih službenih oznaka za navedena prava i povlastice. Krivotvorenje uključuje svako djelovanje kojim se suprotno načelima poštenja manipulira objektom, opremom ili procesom djelovanja sa svrhom da se namjerno podese ili tendenciozno protumače rezultati rada.

Sukob interesa

Zaposlenici Saveza ne mogu biti birani u tijelima Saveza. Nedopustiv je svaki oblik nepotizma. Nepotizmom se smatra svako djelovanje koje srodnika određene osobe stavlja u povlašten položaj prema drugim osobama koje raspolažu jednakim ili boljim sposobnostima.

6. Transparentnost i povjerljivost

Savez podupire i promiče transparentnost u radu i djelovanju kao jednu od temeljnih vrijednosti. Savez uvažava vrijednost transparentnosti i dostupnosti kriterija i postupaka evaluacije ispunjavanja preuzetih obveza. Osobe koje na temelju svog položaja raspolažu podacima sa statusom povjerljivosti trebaju štititi tajnost takvih podataka.

Javno nastupanje

U svim oblicima javnih nastupa i djelovanja kroz koje predstavnici Saveza i članica predstavljaju Savez, očekuje se postupanje u skladu s najvišim etičkim i profesionalnim standardima. Savez i članice svjesni svoje društvene odgovornosti podupiru pravo na javno nastupanje i slobodu izražavanja, što uključuje nastupe pred publikom, u elektronskim medijima, izražavanje svojih stajališta u novinama, knjigama i časopisima, kao i druge oblike djelovanja za dobrobit osoba s invaliditetom i šire zajednice. Kao posebno negativno postupanje smatra se iznošenje neistina i konstrukcija o pokretu osoba s invaliditetom u javnim medijima, što se tretira kao najgori oblik neetičnog ponašanja i zavrjeđuje bezrezervnu osudu.

7. Odgovornost članica prema Savezu

U svojim djelatnostima članice trebaju što je više moguće pridonositi ostvarenju ciljeva i zadataka Saveza. Članice su dužne brinuti se i štititi ugled, te se zalagati za dobrobiti i interese Saveza, uz uvažavanje slobode argumentirane rasprave, kritike, međusobnog odnosa tolerancije i poštenog traganja za optimalnim rješenjima.

U tom smislu ne odobrava se:

- namjerno ometanje djelatnosti koje Savez provodi ili podupire radi ostvarivanja svojih ciljeva i zadataka
- bilo koja vrsta djelovanja (lobiranje, zloraba pozicije autoriteta i sl.) čiji cilj je stvaranje povlaštene pozicije članica i pojedinaca u odnosu na ostale
- poticanje drugih članica ili pojedinaca na nepoštivanje pravila ponašanja čiji cilj je ostvarivanje opće prihvaćenih ciljeva i zadataka Saveza
- neizvršavanje preuzetih obveza, izostanak dostave financijskog izvješća i izvješća o radu, neopravdano neodazivanje na organizirane manifestacije Saveza

8. Tijelo zaduženo za provedbu Etičkog kodeksa

Nadzor primjene Etičkog kodeksa vrši Nadzorni odbor Saveza sukladno članku 49. stavka 1 Statuta Saveza. Nadzorni odbor Saveza donosi mišljenje o načelnim pitanjima kao i o usklađenosti ponašanja u konkretnim slučajevima s načelima i odredbama Statuta i Etičkog kodeksa Saveza, te donosi odluku o poduzimanju drugih radnji i obavljanju drugih djelatnosti sukladno Statutu i Etičkom kodeksu. Ako povreda Etičkog kodeksa povlači stegovnu odgovornost osobe koja ju je počinila, Predsjedništvo Saveza u provedbi stegovnog postupka zatražit će mišljenje Nadzornog odbora Saveza.

Zahtjev za davanjem mišljenja

Postupak pred Nadzornim odborom Saveza pokreće se na osnovu pisanog zahtjeva. Zahtjev može podnijeti predsjednik Saveza, Predsjedništvo Saveza, zaposlenici Saveza, članice ili bilo koja pravna i fizička osoba koja raspolaže informacijama o povredi Etičkog kodeksa.

Djelatnost i nadležnost

Nadzorni odbor Saveza:

- ako povreda Etičkog kodeksa povlači stegovnu odgovornost daje mišljenje Predsjedništvu Saveza o provedbi stegovnog postupka protiv članice ili osobe koja sudjeluje u radu ili djelovanju Saveza
- obavlja druge poslove predviđene Etičkim kodeksom

Ovaj Etički kodeks usvojen je na sjednici Predsjedništva Saveza društava multiple skleroze Hrvatske, 12. ožujka, 2025. godine.

Ovaj Etički kodeks stupa na snagu njegovim usvajanjem.



Predsjednik
Željko Pudić